

SLOVNÍ ZÁSoba / ČTENÍ

Mgr. Linda Doleží, Ph.D.

Čeština jako cizí jazyk II

DECARRICO (2001)

- Nutný systematický přístup jak učitele, tak studenta
- Znalost lexika = základ komunikativní kompetence
- Dříve velice zanedbávaná oblast (zaměření na gramatiku a fonologii)
- Vliv lingvistickýh směrů a teorií?

- Explicitní učení – pozornost zaměřena na slova
- Co učit? (frekvence, rodiny)
- Kolik? (2000 slov jako základ?)
- Jak? (asociace, sémantické mapy, vztahy mezi slovy)
- “Cross-associations” – dvojice typu pravý/levý, téměř totožný význam, rozdíl v jednom rysu
- 25 % podobných slov – projevy “cross-association”

- Krátkodobá paměť
- Dlouhodobá paměť
- Snaha o hlubší zpracování slovní zásoby a přesun z krátkodobé do dlouhodobé paměti
- Čím více studenti se slovem “manipulují” a pracují, tím snadněji se dostane do dlouhodobé paměti
- Nutná častá konfrontace se slovem

- Implicitní učení se slovům = pozornost je zaměřena jinam
- “Book flood approach” – přístup zaplavení knihou

TECHNIKY

- Hádání významu z kontextu
- Mnemonické pomůcky
- Slovníčky
- Kolokace (sémantické asociace, syntaktické kolokace)
- Idiomy
- Využití korpusu?

SELIVAN (2011): REVISING LEXIS: QUALITY OR QUANTITY?

- Kolikrát musíme být slovu vystaveni?
- 6 / 10 / 15 / 20
- Kvalita vs. kvantita?

- 10 minut po původním výskytu
1 den po původním výskytu
1 týden po původním výskytu
1 měsíc po původním výskytu
6 měsíců po původním výskytu

- Naučitelnost (learnability)
- Kontext nutný? / prospěšný?
- Souvislost se čtením?

PIKULSKI, TEMPLETON (2004)

- Slovní zásobY
 - Orální
 - Receptivní
 - Expresivní
 - Psané
-
- Malý důraz na osvojování v rámci školního kurikula
 - Socioekonomické rozdíly (1100, 650, 400)

- Slova úrovně 1 (konverzační mluva)
- Slova úrovně 2 (akademická slovní zásoba, slovní zásoba vzdělávání)
- Slova úrovně 3 (jednotlivé obory, oblasti)
- Slova úrovně 4 (řídký výskyt – noctuary)

- Pomoc – sémantické a morfologické “shluky” (clusters)

DOPORUČENÍ:

- Spoj pravopis se čtením a osvojováním si slovní zásoby
- Nauč se používat slovníky a další zdroje
- Nauč se slovo správně se naučit
 - Podívej se na slovo, rozhodni, jak se vyslovuje
 - Podívej se na kontext
 - Podívej se na stavbu slova
 - Zkus uhádnout význam
 - Podívej se do slovníku
 - Čti

TYPY ČTENÍ

- A) ústní
- B) tiché

I. Intenzivní (text = konec)

- a) jazyk
- b) obsah

II. Extenzivní (text = prostředek)

- a) Skimming
- b) scanning
- c) globální

VOCABULARY OR VOCABULARIES

- Brown, D. (1989): *Teaching by principles: an interactive approach to language pedagogy*. Upper Saddle River, Prentice Hall Regents.
- Decarrico, J. S. (2001): Vocabulary Learning and Teaching. In: Celce-Murcia, M. (Ed.): *Teaching English as a Second or Foreign Language*. Third Edition. London: Heinle Heinle – Thomson Learning.
- Pikulski, J. J., Templeton, S. (2004): Teaching and Developing Vocabulary: Key to Long-Term Reading Success. *Current Research in Reading*. Dostupné z: http://www.eduplace.com/marketing/nc/pdf/author_pages.pdf
- Selivan, L. (2011): *Revising lexis: Quality or Quantity?* British council.

